

Minder, minder, minder (maar dan anders!)

Toen visbootjes nog van hout waren. En de winters nog koud.

Ik heb een zoon in de puberleeftijd. Ook een dochter overigens maar ik wil het hier even hebben over mijn zoon. Die loopt namelijk in de pubervalkuil die andere ouders van nu ongetwijfeld herkennen. De valkuil van de computergames. Nog niet van echt dramatische proporties maar genoeg voor zijn ouders om zich zorgen over te maken. Je ziet hem in de schoolvrije uurtjes opgeslokt worden door de verleiding van de actie. Voortdurend wil zijn jonge brein geprikkeld worden door spannender en sneller. In de race tegen zichzelf en zijn vriendjes.

TEKST &
FOTOGRAFIE
Cees van Kempen

In een bespiegelend gesprek met mijn wederhelft rees de vraag of dat bij mij vroeger nou zo veel anders was. Het obsessieve is mij immers ook niet geheel vreemd. En dus filmde ik terug. Wat deed ik zelf zoal toen ik veertien was?

Nou, wat ik deed toen ik veertien was kan ik u eenvoudig vertellen: vissen. Ook naar school gaan natuurlijk, maar dat was net als bij mijn zoon maar een triviale bijzaak in het leven. Waar het in mijn jonge leven echt om draaide was vissen. Als was het een computergame, zo werd ik opgeslokt door de verleiding van de actie. Voortdurend wilde mijn brein geprikkeld worden door ...

Maar daar hield de vergelijking met de steeds maar spannendere en snellere games van mijn zoon op. Want vissen was op zich gewoon al spannend genoeg, altijd. Het hoefde niet steeds sneller, niet steeds opwindender. Uren kon ik turen naar het puntje van een dobbertje. Of monotoon keer op keer een spinner tegen de overkant zetten. Er was geen 'sneller', alles had zijn eigen tempo. Zo kon ik hele dagen doorkomen, vol ongelooft gadegeslagen door een toevallige passant, een niet vissend vriendje of mijn ouders. Hoe kan je immers in vredesnaam zo lang wachten op iets dat misschien helemaal niet gaat gebeuren? U kent het wel, die stereotiepe kijk van de buitenstaander op de visser. Wat die anderen niet zagen was dat ook dit een voortdurende prikkeling van het brein was. Want onder water, daar gebeurde van alles en nog wat. Ik wist niet precies wat maar ik zag wel de signalen uit die andere wereld. Een luchtbelletje hier, een boeggolfje daar. De fantasie deed de rest. Ze waren er. Ze! Je weet wel, die wezens uit de andere wereld. Van onder dat donkere wateroppervlak.

Pure magie

Dat uren turen, struinen en het opgezogen worden in een onbekende, magische wereld, was volgens mij heel anders dan de game-kick die mijn zoon nu ervaart. Misschien worden dezelfde neuronen in

zijn brein aan het werk gezet maar wat hij waarneemt is volledig virtueel. En dat is toch anders dan de beleving van een reële, werkelijke wereld. Want die luchtbelletjes, die waren echt. De boeggolf ook. Om maar niet te spreken van de karper of snoek, die zich af en toe liet verschalken. Die ik kon zien, voelen en ruiken. Wat mijn neuronen waarnamen was allemaal echt. En de traagheid waarmee ik het op me kon laten inwerken kent mijn zoon al helemaal niet.

Kun je het een jongen van veertien kwalijk nemen dat hij zich laat opslokken in de spanning en snelheid van zijn virtuele wereld? Natuurlijk niet. Jammer vind ik het wel. Maar dat geldt ook voor de manier waarop wij, volwassenen, ons laten verleiden tot het meer en spannender en sneller. En dan heb ik het niet over computergames.

Want laten we wel wezen, wie kookt er nog wel eens op laag vuur langzaam zijn aardappels om ze daarna heel voorzichtig met een fleurnaald op de haak te rijgen? Niemand toch? En gaat u nog met een roeiboetje het water op om te snoeken? Ik in ieder geval niet. Dertig pk vind ik inmiddels wel een minimaal motorvermogen. Steekstokken de modder in om op de plaats te blijven? Ben jij gek, gps gestuurde frontmotor klaar de klus. En weet je, ik zag laatst een 'drone' om onder water mee te kunnen kijken. Oh wat een verleiding.....

Ontwenningsverschijnselen

Het past allemaal in het stramien waar we met ons allen in terecht zijn gekomen. Het stramien van meer en sneller en spannender. Dagje snoekbaarzen en je visvinder is kapot? Je moet er toch niet aan denken dat je niet elke tien seconden even naar een schermpje kunt kijken. Geen snapchat of Instagram om je vangst te delen? De hel! Zonder smartphone de natuur in? Niet veilig, is het argument. Maar ja, we hebben het toch vele eeuwen voor elkaar gekregen. De waarheid is natuurlijk dat mijn neuronen gewoon

van slag raken en ik pardoes ontwenningsverschijnselen krijg als ik dat ding niet bij me heb.

Er is zo veel bijgekomen dat ons leven completer maakt. En toch, ik heb het gevoel dat ik zo veel ben kwijtgeraakt. Ik mis de magie van het traag opborrelend luchtbelletje dat uit de duistere onderwaterwereld naar boven plopt. Van de blubber die van mijn steekstok afglijdt en mijn boot besmeurt. Van de piepende roerriemen en zo. Soms is het net of de hele wereld een groot computerspel is geworden. Die valkuil is er niet alleen voor puberjongens. We stinken er bijna allemaal in.

Ik wil maar eens gaan voor minder, in plaats van meer. Voor langzamer in plaats van sneller. Voor een subtiele massage van mijn neuronen, in plaats van een spervuur aan prikkelingen. Ik ga het proberen in 2018. Fingers crossed, ik ben namelijk net zo verslaafd aan de 'voortuitgang' als u...

Mijn zootje, toen de spanning van het vangen van een vis nog genoeg neuronen prikkelde.